

Opinie separată
la hotărârea Comisiei de contestație din 17.07.2024

Prin hotărârea Comisiei de contestație din 17.07.2024 a fost admisă spre examinare contestația candidatului Sergiu Cheșcu, înregistrată cu nr. 110 din 04.07.2024, inclusiv în partea reevaluării lucrării și notelor la proba scrisă a examenului de calificare în profesia de notar din data de 05 iunie 2024, precum și a fost reevaluată lucrarea la proba scrisă.

Cu această hotărâre, în partea admiterii spre examinare și reevaluarea lucrării scrise și a notelor la proba scrisă a examenului de calificare în profesia de notar din data de 05 iunie 2024 a dlui Sergiu Cheșcu nu sunt de acord, din motivele ce urmează.

Reglementarea dreptului de a depune contestație

Pct. 66 al Regulamentului privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul ministerului justiției nr. 631/2017 (în continuare „Regulament”) prevede că „66. În termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea **deciziei motivate de nepromovare a examenului**, sub sancțiunea decăderii din drept, candidatul **care nu este de acord cu această decizie** poate depune o contestație la secretariatul Ministerului Justiției, care o remite în aceeași zi secretarului Comisiei de licențiere. Contestația se depune în formă scrisă sau prin poșta electronică indicată de către candidat în cererea de participare la examen.”.

Din conținutul acestei norme juridice se deprinde ideea că în cazul unei **decizii de nepromovare cu care candidatul nu este de acord**, acesta din urmă este în drept să depună o contestație.

Conform pct. 67 al regulamentului „67. *Candidatul poate contesta notele obținute la probele scrise și verbală, precum și aspectele privind procedura de organizare și desfășurare a examenului.*”.

Din coroborarea celor două norme juridice rezultă că, candidatul care nu este de acord cu decizia de nepromovare a examenului este în drept să depună o contestație a cărei obiect de examinare reprezintă notele obținute la probele scrise și verbală, precum și aspectele privind procedura de organizare și desfășurare a examenului.

De principiu, o decizie de nepromovare a examenului după prima probă (scrisă) este posibilă conform regulamentului doar în condițiile pct. 59 al regulamentului, atunci când candidatul obține la unul din subiectele de la probă o notă mai mică de 3 sau nota la proba scrisă este mai mică de 10. Doar în acest caz, după prima probă a examenului Comisia de licențiere este în drept să emită o decizie de nepromovare a examenului, care este pasibilă de contestare la Comisia de contestație.

În speță, ambii candidați care au depus contestații la Comisia de contestație au promovat prima probă cu nota medie 10 și doar unul din ei, dna Ludmila Drăgan, a contestat rezultatele primei probe la Comisia de contestație precedentă, constituită prin Ordinul Ministrului justiției nr. 177 din 21.06.2024.

Comisia de contestație constituită pentru examinarea contestațiilor la prima probă a examenului, a **admis spre examinare și contestațiile candidaților care au promovat prima probă și în privința cărora nu exista o decizie de nepromovare a examenului**, care să fi fost emisă în condițiile pct. 59 al regulamentului.

O decizie de nepromovare după a doua probă a examenului la fel este posibilă doar în condițiile pct. 59 din regulament, care stipulează că, Comisia de licențiere adoptă o decizie de nepromovare a examenului după finalizarea evaluării răspunsurilor la proba respectivă și întocmirea centralizatorului comun al notării probei respective, potrivit prevederilor pct. 55 (anexa nr. 4), în cazul în care candidatul obține la un subiect de la probă verbală a examenului o notă mai mică de 3,00.

În celelalte cazuri, chiar dacă candidatul după a doua probă ar putea obține o notă finală la examen echivalentă calificativului „respins”, nu se emite decizie de nepromovare, or acest fapt nu este prevăzut de pct. 59 din regulament. În astfel de cazuri se emite hotărâre privind aprobarea rezultatelor probei examenului de calificare.

Totuși, pct. 78 din regulament prevede că: „78. În cazul respingerii contestației de către Comisia de contestație, **decizia Comisiei de licențiere de nepromovare poate fi contestată** în instanța de contencios administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă....”.

De conținutul nomei juridice menționate *supra* nu se poate deduce existența unei limitări a dreptului candidaților să conteste la comisia de contestație hotărârile Comisiei de licențiere privind aprobarea rezultatelor probelor scrise sau verbale. O acțiune în contencios administrativ va fi admisă doar în cazul contestării unui act administrativ emis de Comisia de licențiere care este defavorabil candidatului și prin care îi este vătămât un drept recunoscut de lege, precum ar fi Hotărârea Comisiei de licențiere privind rezultatele examenului, emisă conform pct. 60 din regulament și care conține nota finală a examenului, cu respectarea procedurii prealabile obligatorii, dacă legea nu prevede altceva în mod expres. În acest context, subliniem că, potrivit alin. (7) art. 21 al Legii nr. 69/2016 „(7) Hotărârea Comisiei de licențiere poate fi contestată în instanța de judecată în condițiile legii. [...]”.

Astfel, în cazul hotărârii comisiei de licențiere privind aprobarea rezultatelor primei probe a examenului de calificare, în virtutea alin. (3) art. 21 al Legii nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, coroborate cu dispozițiile art. 20, 189 și 208 al Codului administrativ și capitolului VI al regulamentului, aceasta poate fi contestată separat doar la comisia de contestație, deoarece la această etapă nu suntem în prezența unui act administrativ, procedura prealabilă aplicabilă în cazul examenelor de calificare în profesia de notar fiind cea prevăzută de regulament, și anume contestarea rezultatelor probelor (notele acordate la proba scrisă sau verbală) și a procedurii de organizare și desfășurare a examenului la comisia de contestație.

În privința dlui Sergiu Cheșcu se constată că, potrivit hotărârii nr. 1 a Comisiei de licențiere din 01.07.2024, dl Sergiu Cheșcu a promovat proba verbală cu nota de 7,33, iar în considerarea rezultatelor la prima probă (nota 10), dlui ar putea obține nota finală la examen (suma notei pentru proba scrisă și a notei pentru proba verbală), conform pct. 58 al regulamentului, de 17,33. Nota finală minimă de promovare este 20.00 (pct. 59 din regulament).

Candidatul care a obținut o note la ambele probe care în rezultat drept notă finală ar fi echivalentă calificativului „respins” nu poate fi lipsit de dreptul de a contesta aceste rezultate ale probelor la comisia de contestație și de o cale de acces la o procedură prealabilă administrativă, care în egală măsură le este garantată candidaților care nu au obținut nota 10 la proba scrisă sau la un subiect au obținut nota mai mică de 3.

Or, interpretarea restrictivă a dispozițiilor pct. 66 din regulament lipsește de o cale prealabilă de contestare candidații a căror note la cele două probe nu ar putea acumula nota finală minimă pentru promovarea examenului. Faptul că în privința unor candidați s-a emis decizie de nepromovare care, potrivit regulamentului, poate contestată în fața comisiei de contestație și ulterior, conform

pct. 78 din regulament, în contencios administrativ, nu-i lipsește pe ceilalți candidați de a contesta notele obținute la probe și procedura în fața comisiei de contestație și, ulterior, în contencios administrativ, or un tratament diferit a celor două categorii de candidați aflați în condiții similare în ceea ce privește efectele juridice ale rezultatelor examenului nu are o justificare obiectivă.

Conform prevederilor art. 21 Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Deși Comisia de licențiere nu a emis o decizie de nepromovare a examenului în cazul dlui Cheșcu Sergiu, totuși acest fapt nu-l privează pe candidatul Cheșcu Sergiu de dreptul de a contesta rezultatul probei scrise sau verbale, mai ales în situația în care după a doua probă un candidat nu va putea acumula nota finală minimă pentru admiterea în profesie.

Astfel, în condițiile în care în speța dlui Cheșcu Sergiu nu se poate pretinde existența unei decizii de nepromovare a examenului, care ar fi emisă în condițiile pct. 59 din regulament, concluzionăm că **dispozițiile pct. 66 din regulament sunt aplicabile exclusiv doar candidaților în privința cărora a fost adoptată o decizie de nepromovare**, iar în cazul celorlalți candidați care nu sunt de acord cu rezultatele probei corespunzătoare, aceștia sunt în drept să le conteste în temeiul pct. 67 și 75 din regulament.

Conform celor două norme menționate *supra*, „67. Candidatul poate contesta notele obținute la probele scrise și verbală, precum și aspectele privind procedura de organizare și desfășurare a examenului.”, „ 75. În cazul în care se contestă procedura de organizare și desfășurare a examenului și această contestație este considerată întemeiată de către Comisia de contestație, aceasta, după soluționarea contestațiilor, sesizează Comisia de licențiere, în vederea examinării posibilității anulării rezultatelor examenului.”.

Normele juridice în cauză oferă **un drept general candidatului de a contesta notele obținute la cele două probe**, dar și aspecte privind procedura de organizare și desfășurare a examenului.

Ar fi inechitabil dacă, pe de o parte, unor candidați care nu au promovat examenul în condițiile pct. 59 din regulament li se oferă dreptul de a contesta nu doar notele mai mici de 3.00 obținute la un subiect în cadrul unei probe, dar integral notele la ambele probe și procedura de organizare și desfășurare a examenului, iar, pe de altă parte, candidaților care au promovat cele două etape dar nu sunt de acord cu notele acordate, să li se refuze dreptul de a contesta notele și procedura în fața comisiei de contestare.

În confirmarea considerentelor expuse mai sus, Comisia de licențiere conform art. 2 al hotărârii nr. 1 din 01.07.2024, prin care au fost stabilite notele la proba verbală a examenului de calificare în profesia de notar, desfășurată la data de 1 iulie 2024, a dispus că **prezenta hotărâre poate fi contestată** la Comisia de contestație.

Cu privire la competența prezentei Comisii de contestație de a examina rezultatele probei scrise

În cazul candidatului Ludmila Drăgan, Decizia nr.1 din 01.07.2024 de nepromovare a examenului de către candidata Ludmila Drăgan a fost comunicată la data de 04.07.2024, iar contestația a fost depusă la data de 09.07.2024, cu nr. de intrare 10339. În cazul acestui candidat termenul limită pentru depunerea contestației după a doua probă a constituit **09.07.2024**.

În cazul candidatului Cheșcu Sergiu, prin hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 1 din 11.06.2024 s-a hotărât admiterea acestuia la proba verbală, cu nota 10 acordată la proba scrisă.

Din conținutul hotărârii nr. 1 din 27.06.2024 a comisiei de contestație, rezultă că **dl Cheșcu nu a contestat nota acordată la prima probă a examenului**, iar alți candidați aflați în situație similară au contestat rezultatele probei scrise la Comisia de contestație, constituită prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 177 din 21.06.2024.

Prin hotărârea Comisiei de Licențiere a activității notariale nr. 1 din 01.07.2024, s-a constatat **promovarea probei verbale** a examenului de calificare în profesia de notar din data de 01.07.2024 de către candidatul care au depus contestație, Cheșcu Sergiu, iar la art. 2 al hotărârii date se dispune că **prezenta hotărâre poate fi contestată** la Comisia de contestație prin depunerea unei contestații în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea *deciziei*. Hotărârea dată a fost publicată în aceeași zi pe pagina web a Ministerului Justiției.

Candidatul Cheșcu Sergiu a depus contestația cu nr. 110 la data de 04.07.2024.

Termenul pentru contestarea rezultatelor probei la comisia de contestație începe a curge din data notificării hotărârii cu notele la proba respectivă, cu care candidatul nu este de acord.

În cazul dlui Cheșcu Sergiu acest termen curge din data de 01.07.2024, iar pentru alți candidați termenul ar putea curgea din altă dată, cum ar fi de exemplu cazul dnei Ludmila Drăgan, decizia de nepromovare a examenului fiind comunicată la data de 04.07.2024.

În rezultat, după cum a fost cazul și în urma probei scrise, termenul limită de contestare a notelor la proba verbală a fost diferit pentru mai mulți candidați, în funcție de data notificării hotărârii/deciziei motivate a Comisiei de licențiere.

Conform pct. 69² din regulament, comisia de contestație se formează ad-hoc prin ordinul ministrului justiției în termen de 48 ore de la expirarea termenului pentru depunerea contestațiilor, iar conform pct. 68, contestația se examinează de Comisia de contestație în termen de 7 zile lucrătoare din data constituirii sale potrivit prevederilor pct. 69².

Prin urmare, având în vedere că termenul de examinare a contestațiilor rezervat Comisei de contestație este 7 zile de la constituire și nu de la depunerea contestațiilor, iar constituirea comisiei date are loc în termen de 48 de la expirarea termenului pentru depunerea contestațiilor, rezultă că emitentul actului normativ aplicat în speță a urmărit să se aștepte expirarea termenului pentru depunerea tuturor contestațiilor în privința rezultatelor de la proba respectivă, în cazul termenelor diferite de contestare reprezentând cel din urmă termen, și în 48 de ore de la survenirea acestuia să se dispună constituirea comisiei de contestație.

O interpretare diferită ar presupune constituirea mai multor comisii de contestații pentru examinarea contestațiilor împotriva rezultatelor unei singure probe, în funcție de termenele diferite de contestare a rezultatelor probei, ceea ce nu corespunde scopului regulamentului, inclusiv așa cum rezultă din nota informativă la proiectul de modificare a regulamentului (capitolul 3 pct. 2): *„La momentul actual aceasta se desfășoară în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la desfășurarea I etape a examenului, termen care în practică se poate dovedi a fi depășit datorită survenirii unor circumstanțe obiective și independente de voința Comisiei de licențiere (spre exemplu, un volum sporit de lucru datorită numărului mare de candidați, care subsecvent ar putea fi urmat de un număr mare de contestări a notelor oferite de Comisie pentru prima etapă)”*.

Așadar, pentru a se respecta dispozițiile pct. 69² și 68 din regulament, în cazul unei interpretări care ar permite termene extinse de contestare altele decât termenul de 3 zile prevăzut la pct. 66 din regulament, un astfel de scenariu ar presupune constituirea după fiecare probă a examenului a câte o comisie de contestație pentru fiecare contestație depusă în zile diferite sau, cel puțin, câte două comisii de contestații – una pentru contestațiile împotriva deciziilor de nepromovare, și alta pentru contestațiile rezultatelor (notele și procedura) examenului la proba respectivă.

O astfel de situație ar face insuficientă lista de 20 de persoane aprobate în prealabil din care se desemnează membrii comisiei de contestație, ar contraveni prevederilor regulamentului și scopului procedurii de contestare a rezultatelor, care oferă dreptul de a contesta notele obținute la probele de la examen și procedura de organizare și desfășurare a examenului și oferă un termen exact comisiei de contestație pentru examinarea contestațiilor, termen care curge de la data constituirii comisiei de contestație.

Aplicarea unui termen general de contestare de 30 de zile, prevăzut de Codul administrativ, nu este admisibil nici pentru faptul că acest termen se aplică pentru contestarea actelor administrative, or, după cum am constatat mai sus, hotărârea privind aprobarea rezultatelor la cele două probe ale examenului nu sunt acte administrative, ci operațiuni administrative.

Conform pct. 32 din regulament, „32. *A doua etapă a examenului se desfășoară în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la întocmirea centralizatorului comun al notării probei scrise în conformitate cu prevederile pct. 55. [...]*”.

Acest termen limitat pentru desfășurarea celei de-a doua etape a examenului, de maxim 15 lucrătoare de la întocmirea centralizatorului comun al probei scrise, care cuprinde perioada de timp pentru comunicarea rezultatelor probei, 3 zile lucrătoare pentru contestarea acestora, redactarea deciziei/ilor motivate de nepromovare, 48 de ore de la expirarea termenelor de contestare pentru constituirea comisiei de contestație, 7 zile lucrătoare pentru examinarea contestațiilor și un termen rezonabil pentru stabilirea de către Comisia de licențiere a notei finale la probă, nu permite o altă interpretare decât că termenul de contestare a rezultatelor probei scrise, avut în vedere de emitentul actului normativ aplicabil, este de 3 zile lucrătoare de la comunicarea rezultatelor probei/deciziei motivate de nepromovare.

De aceea, termenul pentru depunerea contestațiilor nu poate fi decât unul singur pentru toate contestațiile, indiferent de faptul dacă se contestă notele la probă urmare a deciziei de nepromovare emisă în temeiul pct. 59 din regulament sau se contestă doar aspecte privind procedura de organizare și desfășurare a examenului, fie notele la proba care a fost promovată de candidat.

Având în vedere că termenul de contestare este unic pentru toți candidații, rezultă că termenul de contestare a notelor obținute la proba scrisă și, eventual a procedurii de organizare și desfășurare a examenului în cadrul acestei probe, este de 3 zile de la notificarea rezultatelor la proba dată, de la expirarea căruia ministrul justiției dispune de un termen 48 ore pentru crearea comisiei de contestație și comisia dispune de un termen de 7 zile lucrătoare pentru examinarea acestora.

Conform pct.74 din regulament, „*Nota la proba scrisă și, după caz, nota la proba verbală, după soluționarea contestației reprezintă media aritmetică a notelor acordate de către fiecare membru al Comisiei de contestație. Prevederile Capitolului IV se aplică în mod corespunzător.*”. De aici, rezultă că fiecare dintre aceste două note pentru fiecare probă se examinează separat în cadrul unei proceduri de contestație distinctă.

Prin urmare, concludem că pentru fiecare probă a examenului urmarea a căreia au fost depuse contestații, urmează a fi creată o comisie de contestație distinctă, competentă să examineze contestațiile depuse în termen cu referire la notele și procedura din cadrul acelei probe.

Aceeași concluzie se poate desprinde și din dispozițiile pct.76¹ din regulament, conform cărora: „**Nota finală la proba scrisă sau la proba verbală** a candidaților incluși în hotărârea Comisiei de contestații prevăzută la pct. 76 este egală cu media aritmetică dintre nota la proba respectivă acordată de Comisia de licențiere și nota acordată de Comisia de contestații. În acest caz, de către Comisia de licențiere se întocmește un nou centralizator comun al notării probei respective, prevăzut la pct. 55, unde la candidații corespunzători se includ **notele finale ale probei**, calculate în conformitate cu prevederile prezentului punct.”.

În același context sunt relevante dispozițiile pct. 70 din regulament, potrivit căruia: „Secretarul Comisiei de licențiere predă, în baza actului de predare-primire, secretarului Comisiei de contestație **lucrările probei scrise cu privire la care s-au formulat contestații și înregistrarea audio a probei verbale, după caz.**” Astfel, din această normă, coroborate cu cele expuse mai sus, rezultă că, contestațiile formulate în privința lucrărilor probei scrise se depun separat la comisia de contestație constituită după aprobarea rezultatelor probei scrise.

La fel, conform art. 2 al hotărârii Comisiei de licențiere nr. 1 din 01.07.2024, prin care au fost stabilite notele la proba verbală a examenului de calificare în profesia de notar, desfășurată la data de 1 iulie 2024, s-a dispus că **prezenta hotărâre poate fi contestată** la Comisia de contestație, prin depunerea unei contestații **în termen de 3 zile lucrătoare**.

Dl Cheșcu Sergiu nu a depus contestație privind nota obținută la proba scrisă în termen de 3 zile de la notificarea rezultatelor probei, prin publicare pe pagina web a Ministerului Justiției, a rezultatelor la proba scrisă, iar, în rezultat, Comisia de contestație, constituită prin Ordinul ministrului Justiției nr. 201 din 11.07.2024, nu este competentă să examineze contestațiile privind rezultatele probei scrise a examenului de calificare în profesia de notar din luna iunie 2024, fiind competentă să examineze doar contestațiile depuse conform art. 2 al hotărârii Comisiei de licențiere nr. 1 din 01.07.2024, adică cele privind rezultatele probei verbale și aspectele de procedură privind organizarea și desfășurarea probei.

În consecință, examinarea **contestației dlui Cheșcu Sergiu în partea rezultatelor de la proba scrisă nu ține de competența Comisiei de contestație**, constituită prin Ordinul ministrului Justiției nr. 201 din 11.07.2024 **și urma a fi declarată inadmisibilă**.

În cadrul ședinței comisiei de contestație din 17.07.2024, subsemnatul a expus considerentele de mai sus, iar ceilalți membri ai comisiei au exprimat acordul și au acceptat argumentele juridice expuse, ce justifică lipsa de competență și inadmisibilitatea contestației în partea contestării probei scrise a examenului de către dl Cheșcu Sergiu.

Cu toate acestea, din alte motive decât cele juridice, prin majoritate de voturi au admis spre examinare contestația candidatului Sergiu Cheșcu, înregistrată cu nr. 110 din 04.07.2024, în partea reevaluării lucrării și notelor la proba scrisă a examenului de calificare în profesia de notar din data de 05 iunie 2024, fiind, în consecință, reevaluată lucrarea la proba scrisă.

Vladislav CÎRLAN,
membru al Comisiei de contestație,
constituită prin Ordinul ministrului Justiției nr. 201 din 11.07.2024